

İKİ AYLIK BİR KÖPEKTE RASTLADIĞIMIZ SCAPULA KIRIĞI OLGUSU

Metin KAYA*

ÖZET

Trafik kazası sonucu kliniğe getirilen iki aylık bir kurt köpeğinde, sol scapula'da collum ve spina scapula kırıkları saptanmış, operatif sağaltım uygulanarak 0.1 mm. lik çelik tel ile yapılan kemik dikişleri ile iyileştirilmiştir.

ZUSAMMENFASSUNG

Der Skapulafrakturen bei zwei Monatige Schäferhund

In diesem Versuch hat man bei zwei monatige Schäferhund, der wegen Verkehrsunfall in klinik mitgebracht worden war, festgestellt, dass an leftige Hals und spina scapula Knochenbrüche hatte. Die Osteosynthese wurde mit chirurgischen Strahldraht (Durchmesser 0.1 mm) durchgeführt.

Schlüsselwörter: Osteosynthese, Skapulafrakturen, bei Hund.

GİRİŞ

Scapula kırıkları genellikle az rastlanılan kırıklar olup, kırık daha çok Collum scapula, spina scapula ya da tuber spina ve tuber scapula'da şekillenmektedir^{1,2,3,4}. Kırığın corpus scapula'da ve horizontal olarak görülmesi ender olarak bildirilmektedir^{3,4}. Ayrıca bütün evcil hayvanlarda görülebileceği gibi çoğunlukla at ve köpeklerde rastlanıldığı da vurgulanmaktadır¹. Tuberculum supraglenoideale'nin ayrılması tipik olmayan bir kırık olup sık sık Afgan ırkı köpeklerde epifiz ayrılması şeklinde görülmektedir⁵. Scapula'nın açık kırıkları ise daha çok cartilago scapula kırığı şeklinde ender olarak şekillenirler. Bazen costa ve vertebra kırıklarıyla komplike olarak da ortaya çıkarlar^{1,5}. Collum kırıklarında ekstremitedeki anormal oynaklık nedeniyle bacak abduksiyon ya da adduksiyon pozisyonundadır. Bir çok olayda, özellikle collum'un tam kırıklarında ise hayvan üç bacağıyla yürür ve hasta bacağına adeta sürükler¹. Tuber scapula, tuber spina ve acromion kırıkları ise az tipik klinik semptomlar gösterirler ve genellikle bacağın yere basışı kusursuzdur. Krepitasyon ise scapula'yı saran kalın kas tabakaları nedeniyle çoğunlukla hissedilmez^{1,3}.

* Yrd. Doç. Dr.; U.Ü. Vet. Fak. Cerrahi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

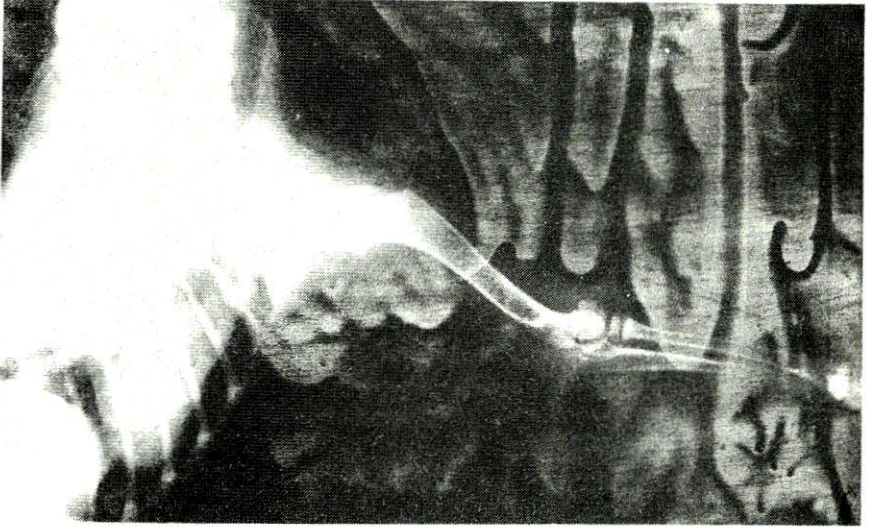
Scapula kırıklarının sağaltımı açık ve kapalı yöntemlerle yapılabilir². Basit kırıklarda bacak ekstensiyon pozisyonunda iken scapula'nın omuz çevresinden geçirilerek uygulanan bandaj ile hareketsiz hale getirilmesi, bacağın fleksiyon haline getirildikten sonra thorax üzerinden de geçecek bir bandaj uygulanması ya da bacağın thomas splint'e alınması bildirilen konservatif sağaltım yöntemleridir^{1.2.3}. Özellikle collum scapula'daki tam kırıklarda ve dislokasyon saptanan corpus ve spina scapula kırıklarında kemiğin immobilizasyonu amacıyla bazı operatif teknikler önerilmiştir. Bu teknikler çelik tel ile uygulanan kemik dikişleri, kirschner pini, spongioz vidası ya da küçük DCP plakası ve vidaları ile yapılan osteosentez yöntemleridir^{2.3.6}. Postoperatif dönemde hasta bacağın bandajla desteklenerek 15 günlük bir istirahat önerilmektedir².

GEREÇ VE YÖNTEM

Olgumuzu 20.7.1987 tarihinde U.Ü. Veteriner Fakültesi Cerrahi Kliniğine trafik kazası sonucu getirilerek 357 no. ile protokol defterine kaydı yapılan 2 aylık dişi kurt köpeği oluşturdu. Klinik muayenede hayvanın sol bacağına hiç basmadığı, askıya aldığı ve palpasyonda ağrı duyduğu saptandı. Art. Humerinin proximalinde yapılan palpasyonda çok az bir anormal oynaklık ve krepitasyon hissedildi. Radyolojik muayenede alınan M.L. ve P.A. radyografilerde collum ve spina scapula'da kırık saptandı. Spina scapula'daki kırığın hem longitudinal hem de transversal pozisyonda olduğu anlaşıldı (Resim: 1-2).

Resim: 1
Collum ve Spina Scapula Kırıklarının P.A.
Pozisyondaki Radyografik Görünümü

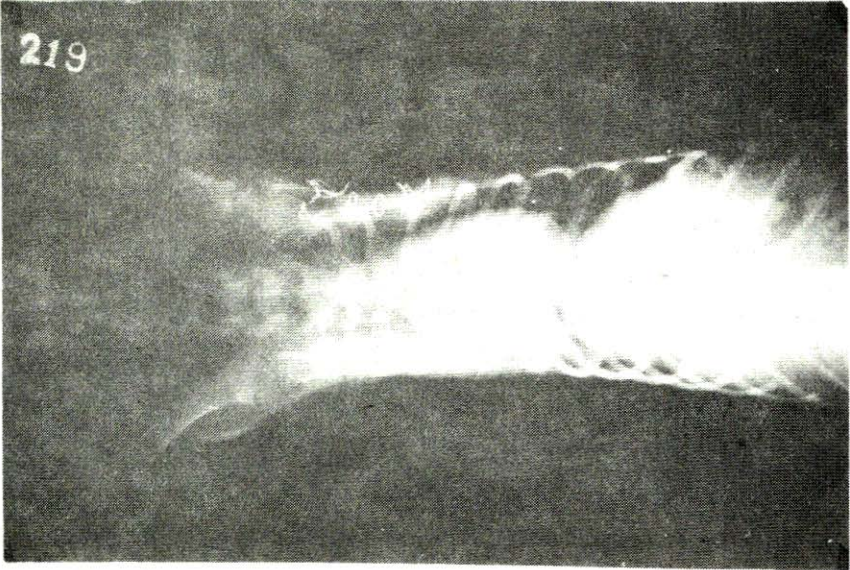

Resim : 2
M.L. Pozisyonundaki Görünüm

Olayın konservatif sağaltımından sonuç alınamayacağı düşünülerek, hasta ertesini gün operasyon yapılmak üzere hospitalize edildi. Rompun-Ketalar kombinasyonu ile genel anesteziye alınan hayvan, hasta bacak üstüne gelmek üzere yan yatırıldı. Spina scapula boyunca Humerus'un proximal 1/3'üne kadar yapılan deri ensizyonundan sonra, M. Omotransversarius, M. Trapezius, M. Deltoideus ve M. Supraspinatus kasları ayrı ayrı kırık bölgesine ulaşıldı. Bu sırada lateralde N. Suprascapularis ve A. Suprascapularis ile medialde Plexus brachialis, A. Suprascapularis ve axillaris'in yaralanmamasına özen gösterildi. Radyografik incelemeyi doğrular nitelikte, collum scapula ve spina scapula'nın kırık oldukları görüldü. Spina scapula, facies lateralis'e birleştiği yerden bir kanat gibi tamamen ayrılmıştı. Kırık fragmentler karşı karşıya getirilip fikse edildikten sonra, daha önce hazırlanmış 0.1 mm. kalınlığındaki serklyaj teli ve ucunda uygun kalınlıktaki kirschner pini takılı matkap kullanılarak kemik dikişleri uygulandı. Tam bir stabilite sağlandığından emin olunduktan sonra, dokular ve deri kapatılarak bacak fleksiyon pozisyonuna getirildi ve göğüs üzerinden geçen sekiz şeklide dolanımlı bandaj uygulanarak hayvan istirahate alındı. Operasyondan 9 gün sonra dikişler alınarak kontrol radyografisi çekildi (Resim: 3). Klinik muayenede, hayvanın hemen hemen hiç aksamadan yürüdüğü ve söz konusu bacağını çok iyi kullandığı gözlemlendi. Daha sonraki günler için bandaj uygulanmadı ve istirahat önerildi. Hayvanın 1 ay sonraki kontrolünde tamamen iyileşmiş olduğu ve hiç aksamadan yürüyüp koştuğu görüldü (Resim: 4).

Resim : 3
Operasyondan 9 Gün Sonra ekilen Radyografide,
Uygulanan Kemik Dikişleri

Resim : 4
Operasyondan 1 Ay Sonraki Radyografik Görünüm

SONUÇ VE TARTIŞMA

Kliniğimize getirilen 2 aylık kurt köpeğinde saptanan scapula kırığı operatif olarak sağaltılmıştır. Araştırmacılar, scapula kırıklarının çoğunlukla collum ve spina scapula'da oluştuğunu bildirmektedirler¹⁻²⁻³⁻⁴. Olgumuzda da scapulanın belirtilen bölümlerinde kırığa rastlanmıştır. Basit ve disloke olmayan scapula kırıklarının konservatif sağaltımla iyileştirildikleri bilinmektedir²⁻³. Ancak bu olayda collum'da complet kırık ve spina scapula'nın facies lateralise birleşme yerinden tam olarak ayrılmış olması nedeniyle operatif sağaltım tercih edilmiştir. Operatif teknikler kirschner pini, vida veya serklaj teli kullanılarak uygulanan yöntemlerdir²⁻³⁻⁶. Bu olgudaki scapula kırığında iyi bir fiksasyondan sonra uygulanan kemik dikişleri ile tam bir stabilite sağlanmıştır. Bu tür bir scapula kırığına ilk kez rastlanmış olmak ve bu konuda ülkemizde bir yayının bulunmaması nedeniyle, meslek pratiği açısından bu olguyu yayınlamayı uygun bulduk.

KAYNAKLAR

1. BOLZ, W., DIETZ, O., SCHLEITER, H., TEUSCHER, R.: Lehrbuch der Speziellen Veterinaerchirurgie. Veb Gustav Fischer Verlag Jena. 665-667 (1975).
2. WHITICK, W.G.: Canine Orthopedics. Lea and Febiger. Philadelphia. 184-192 (1974).
3. BOJRAB, M.J.: Current Techniques in Small Animal Surgery. Lea and Febiger. Philadelphia. 495-497 (1975).
4. ANTEPLİOĞLU, H., SAMSAR, E., AKIN, F.: Veteriner Özel Şirurji. A.Ü. Vet. Fak. Yayınları: 361, Ders Kitabı: 259, 449-450 (1980).
5. DENNY, H.R.: Orthopaedische Chirurgie am Hund. Eine Anleitung für die Praxis. Ferdinand Ende Verlag. Stuttgart. 87-89 (1983).
6. DAVID, T.: Atlas of Small Animal Surgery. Surgical techniques for practitioners. Schlütersche Verlaganstalt und Druckerei Georgswall 4, 3000 Hannover, 422-423 (1977).